Hudig penning 2018

Hans de Jonge

PLATFORM31

Hudig penning 2018

Hans de Jonge

Inhoud*

Voorwoord 6

Considerans 8

Hans de Jonge, zijn vele functies, publicaties en promovendi 13

Over mr. Dirk Hudig 15

Over de Hudig-penning 17

* Met dank aan de opstellers – en met name Theo van der Voordt – van het Liber Amicorum, *'Dear is durable'*, uitgegeven ter gelegenheid van het afscheid van Hans de Jonge als hoogleraar Vastgoed Management en Ontwikkeling van de faculteit Bouwkunde van de TU-Delft, 30 september 2016.

Voorwoord

De Hudig-penning is een mooie traditie in de geschiedenis van de Nederlandse ruimtelijke ordening die oorspronkelijk werd uitgegeven door het Nederlands Instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting (NIROV). De onderscheiding is tegenwoordig – via het bestuur van de mr. D. Hudig-stichting – ingebed in Platform 31, het landelijke kennisinstituut voor stad en regio. Al in 1935 werd door de oprichters van de Hudig-stichting een bedrag van 800 gulden afgezonderd, om daarmee een Hudig-medaille "telkens uit te reiken aan diegene, die zich in Nederland op het gebied van de volkshuisvesting en/of den stedebouw in de laatste vijf jaren op bijzondere wijze heeft verdienstelijk gemaakt."

Het organiseren van ruimte en vastgoed vergt een intensieve samenwerking en interactie tussen mensen en vakgebieden van verschillend pluimage. Sinds de oprichting van het NIROV in 1918 en de ontdekking van de Volkshuisvesting (Woningwet 2001) en Stedebouw en Planologie (De Casseres 1926) wordt aan die interactie vormgegeven. Voortdurend worden nieuwe verbanden ontdekt, opgaven en kansen geïdentificeerd en aan de wetenschappelijke positionering gewerkt.

De oprichting en uitbouw van het vakgebied Vastgoed Management en Ontwikkeling in 1991, gelieerd aan de ontwerpersopleidingen van de faculteit Bouwkunde van de Technische Universiteit Delft, zijn nieuwe stappen in de verbrede vakontwikkeling van ontwerpen en ontwikkelen van de gebouwde omgeving. Planvorming als proces van onderzoek, ontwerp, besluitvorming, financiering, realisatie en beheer. Kortom: stadsontwikkeling in haar volle omvang. Daar gaat dit nieuwe vakgebied over. Hans de Jonge leverde daaraan een unieke bijdrage en verdient daarom te worden gelauwerd.

Considerans

Van het bestuur van de Mr. D. Hudig-stichting bij de veertiende uitreiking van de Hudig-penning aan prof. ir. Hans de Jonge op 29 oktober 2018 in Amersfoort.

De Hudig-penning wordt bij hoge uitzondering uitgereikt *"aan een persoon die zich op het gebied van de Volkshuisvesting of Stedebouw op bijzondere wijze verdienstelijk heeft gemaakt."* De penning is met deze opdracht statutair vastgelegd in 1935 – nu 83 jaar geleden – ter nagedachtenis aan mr. Dirk Hudig, een van de voormannen en grondleggers van het Nederlands Instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting (NIROV) dat 100 jaar geleden werd opgericht en de penning uitgaf. In 2012 is het NIROV, samen met enkele andere instituten uit het ruimtelijk domein, opgegaan in Platform31.

Platform31 is de erfopvolger van de opdracht in de statuten van de Hudig-stichting, met tussenkomst van het bestuur van de Hudig-stichting. Hudig kon in zijn tijd niet voorzien hoe breed de vakgebieden van Volkshuisvesting en Stedebouw, c.q. ruimtelijke ordening en bouwen zich zouden ontwikkelen. In 1991 werd een geheel nieuwe tak toegevoegd met de oprichting van de afstudeerrichting Bouwmanagement en Vastgoedbeheer en Ontwikkeling aan de faculteit Bouwkunde aan de TU Delft (Faculty of Architecture and the Built Environment). Daarin is ook de afstudeerrichting Volkshuisvesting opgegaan, die in 1972 werd opgericht. Aan de dynamiek van de naamgeving valt ook de snelheid af te leiden van de ontwikkeling van het nieuwe vakgebied: van 'Real Estate and Housing', naar 'Department of Management in the Built Environment'.

Hans de Jonge is initiatiefnemer en oprichter van de nieuwe loot aan de stam van ruimtelijke ordening, projectontwikkeling, bouwen en vastgoed.

Prof.ir. Hans de Jonge, emeritus hoogleraar Vastgoedbeheer en Ontwikkeling, komt in aanmerking voor de Hudig-penning. Niet zozeer omdat hij honderden artikelen schreef, een zwerm van promovendi heeft begeleid, vele maatschappelijke posities in zijn vakgebied heeft vervuld en een heel groot adviesbureau leidt. Hij komt vooral in aanmerking voor deze onderscheiding, omdat hij de vakgebieden Volkshuisvesting en Stedebouw heeft uitgebreid met gebouw-, project- en gebiedsontwikkeling. En daarin specifiek aandacht heeft voor de beheer- en exploitatiekant. Een verbreding van de vakwereld kon Hudig niet bevroeden. Daarnaast heeft Hans de Jonge zich uitzonderlijk verdienstelijk gemaakt voor de oorspronkelijke vakgebieden die Hudig benoemde: Stedebouw en Volkshuisvesting. De Jonge gaf het proces van ontwerpen en ontwikkelen van gebouwen, projecten en gebieden een wetenschappelijke grondslag. Daarbij hoorde ook de sturing en de programmatische, juridische en financiële aspecten. Hij wilde dat proces centraal stellen in een nieuwe opleiding aan de faculteit Bouwkunde, waar ontwerpers, architecten, stedebouwers en landschapsarchitecten worden opgeleid.

De keuze van Hans de Jonge om deze vakontwikkeling te verankeren in een op ontwerp gerichte faculteit Bouwkunde, kwam voort uit een persoonlijke observatie. Volgens hem was de vastgoedwereld vooral financieel georiënteerd en gericht op levering van een product, in plaats van op de waarde- en kwaliteitsvraagstukken die er evenzeer mee gemoeid gaan. Hij verbreedde vervolgens de opleiding van vastgoed gericht naar de oriëntatie op de locatie en het gebied.

In dat perspectief was hij ook mede oprichter van een post-doctorale masteropleiding 'City-Developper' samen met de Erasmus Universiteit en de gemeente Rotterdam. Sinds 2002 worden professionals in stedebouw, projectontwikkeling en vastgoed – bij overheden en private bedrijven, zoals beleggers, ontwikkelaars en woningcorporaties – daar de weg gewezen in integrale gebiedsontwikkeling.

In 2006 was De Jonge een van de grondleggers van de leerstoel Gebiedsontwikkeling aan de TU Delft die focuste op publieke-private samenwerking. Meer dan dertig publieke en private partijen bekostigen deze leerstoel, hetgeen wat zegt over het belang dat zij hechten aan de (wetenschappelijke) reflectie op het vakgebied.

Uit zijn CV spreekt de omvang van zijn eigen oeuvre, zijn adviezen, zijn congresbijdragen wereldwijd, de lijst van promovendi die hij begeleidde, zijn voorzitterschap van de Raad van Hoogleraren van de TU Delft en zijn private praktijk. De vakken Stedebouw en Volkshuisvesting en de disciplines architectuur en landschapsarchitectuur zijn fundamenteel afhankelijk geworden van de kennisdragers van de complexe planvormings-, ontwerp-, besluitvormings- en financieringsaspecten. En die heeft hij toegevoegd aan het leerdomein van de universiteit, binnen de faculteit zelf. Voor Hans de Jong staat management niet buiten het vak, maar er volledig uit voortkomend en eraan dienend. In zijn adviespraktijk, zowel binnen de overheid als daarbuiten, onder andere als CEO van de Brinkgroep, adviesbureau voor huisvesting, bouwen en vastgoed, heeft hij dat ook in praktijk weten te brengen. Hij heeft de weg gebaand en het pad zelf bewandeld, met inmiddels honderden volgers.

Ook internationaal, met name in de Verenigde Staten en China, namen zijn werk en contacten steeds een vooraanstaande plaats in. En brengt hij zijn opvattingen over het vakgebied dagelijks zelf in de praktijk. Hij schakelt razendsnel en moeiteloos van de praktijk van alledag naar wetenschap en van

de publieke naar de private wereld. In zijn relaas raakt de maatschappelijke context bovendien nimmer op de achtergrond.

Zijn werkwijze kenmerkt zich door een niet-aflatende gedrevenheid, collegialiteit en improvisatietalent. Wat daarbij helpt is zijn geringe behoefte aan nachtrust: Hans werkt 's nachts gewoon door. Dat maakt realisering van een – voor een normaal mens – absurde agenda mogelijk. Als netwerker en 'regelaar' weet hij 'hoe ver je te ver moet gaan' om een doel te bereiken. Wie hem in de weg stond (en staat) in het bereiken van – naar zijn oordeel – juiste beslissingen voor het vakgebied en de (wetenschappelijke) organisatie daarvan, heeft het zwaar.

Kortom: omwille van al deze argumenten verdient Hans de Jonge het in het illustere gezelschap van de Hudig-genomineerden te worden opgenomen.

Hij heeft de weg gebaand en het pad zelf bewandeld, met inmiddels honderden volgers

Hans de Jonge

Zijn vele functies, publicaties en promovendi

Hans de Jonge (4 februari 1951) wist al op vijftienjarige leeftijd dat hij architect wilde worden. Ook al had hij vele andere interesses, zoals theologie en antropologie. Op zijn zeventiende begon hij zijn studie in Delft. Hij genoot van zijn studie, maar wilde het ontwerpen meer verbinden met technologie en wetenschap. Om die reden volgde hij extra opleidingen in exacte wetenschappen aan universiteiten in Londen, Berlijn en Parijs en studeerde hij aan het 'Operations Research Institute Land Use and Built Form Studies' aan de universiteit van Cambridge in het Verenigd Koninkrijk(1972). Hij studeerde ook twee jaar culturele antropologie aan de Leidse universiteit om meer zicht te krijgen op behoeften en gedrag van mensen en de impact op de economische context. *'People oriented design and management'* was vanaf het begin zijn ambitie. Het integreren van ontwerp en onderzoek was ten tijde van zijn afstuderen in 1978, behoorlijk nieuw. Later volgde hij ook het *'Senior Management Program'* van VNO/Baak en rondde dat af in 1988.

Na zijn afstuderen combineerde hij de praktijk bij architectenbureaus met zijn verdere studies. Voor het *'University Planning Office of TU Stuttgart'* werkte hij bijvoorbeeld aan ontwerpen voor nieuwe laboratoria, en bezocht hij tegelijkertijd het 'Institut für Leichte Flächentragwerke (Institute for Light Weight Structures)' waar Frei Otto werkte aan het ontwerp van het Olympisch station in München.

Een overzicht van zijn professionele leven:

1991-2016	Leerstoel *Real Estate Management en Development,* TU Delft
1997-heden	CEO Brinkgroep B.V., Rotterdam
1986-1995	diverse leidinggevende- en onderzoeksfuncties bij de Rijksgebouwendienst
1995-1997	CEO Starke Diekstra Holding N.V., Nieuwegein
1980-1983	Kraaijvanger Architecten Rotterdam
1979-1980	internationale optredens
1974-1979	Kraaijvanger Architecten Rotterdam

Hij gaf les op vele universiteiten wereldwijd, zat in de organisatie van vier vastgoedtijdschriften, schreef honderden artikelen en begeleide meer dan 25 promovendi.

Over Mr. Dirk Hudig

(1872 – 1934)

Mr. Dirk Hudig, geboren in 1872, was een telg uit een Rotterdams patriciërsgeslacht. Een 'kapitalistisch' milieu van reders en assuradeuren. Na een korte studietijd in Leiden ging hij verder studeren in Amsterdam en raakte onder invloed van Treub, toen hoogleraar sociale economie, die daarvoor als raadslid, wethouder en lid van de Tweede Kamer voor de Vrijzinnig Democratische Bond, krachtig meewerkte aan de verbetering van maatschappelijke omstandigheden. In tegenstelling tot Treub werd Hudig wel socialist. Hij bezit de maatschappelijke bewogenheid die hij in zijn studiejaren voelde groeien. Hij vestigt zijn aandacht op de terreinen die voor hem het meest voor de hand liggen: de volkshuisvesting en de stedebouw. Als pas afgestudeerd jurist werd Hudig in 1899 betrokken bij het werk van het Centraal Bureau voor Sociale Adviezen en werd hij in 1905 directeur van dit centrum dat de verzameling van literatuur, gegevens en de voorlichting van het gehele maatschappelijke vraagstuk ten doel had. In publicaties geeft hij dan al blijk van zijn interesse voor de volkshuisvesting, of 'het woningvraagstuk' zoals het toen genoemd werd. In 1913 is hij een van de oprichters van de Nationale Woningraad, maar al direct zag hij naast de Woningraad plaats voor een instelling die zich over het gehele veld van de volkshuisvesting zou bewegen, hetgeen leidde tot het oprichten van het Nederlandsch Instituut voor Volkshuisvesting, waarvan hij tot zijn dood de drijvende kracht is geweest. Daarnaast zette hij zich in voor het Internationaal Stedebouw-congres in 1924 in Amsterdam, en was hij de zeer actieve secretaris van de op zijn voorstel in 1923 ingestelde Stedebouwkundige Raad, een groep voortrekkers op het terrein van de stedebouw.

Mr. Jasper Vink, die Hudig jarenlang van nabij heeft meegemaakt, vertolkte zijn loftuiting ter gelegenheid van een eerdere penninguitreiking aan H. van der Weijde in 1972:

"Hier is, geloof ik, plaats voor een vergelijking met sommige uitingen van maatschappelijke bewogenheid, die wij nu om ons heen zien. Ik weet dat in Hudig dezelfde hartstocht voor een betere wereld brandde als die nu velen tot actie beweegt. (...) Het komt niet aan op de bewogenheid, maar op het daaruit trekken van consequenties voor zichzelf. (...) Hij heeft ons Instituut opgericht als verzamelpunt, als werk- en voorlichtingscentrum, als wachtpost en stimulans vanuit de maatschappij, en hij heeft zich zelf tot zijn – menselijk gezien te vroege – dood in 1934 aan dat Instituut gegeven met de volle inzet van zijn persoon, in primitieve behuizingen, met maar enkele hulpkrachten en tegen een karig salaris. (...) Hij heeft in de volle zin voor zijn sociale bewogenheid 'payé de sa personne'. Maar zo heeft hij beslissend bijgedragen tot de ontwikkeling van de volkshuisvesting en de stedebouw in ons land, tot het ontstaan van een positieve mentaliteit bij burgerij en overheden, het op peil brengen van de wetgeving, het op gang brengen van de opleiding van deskundigen en wat niet al."

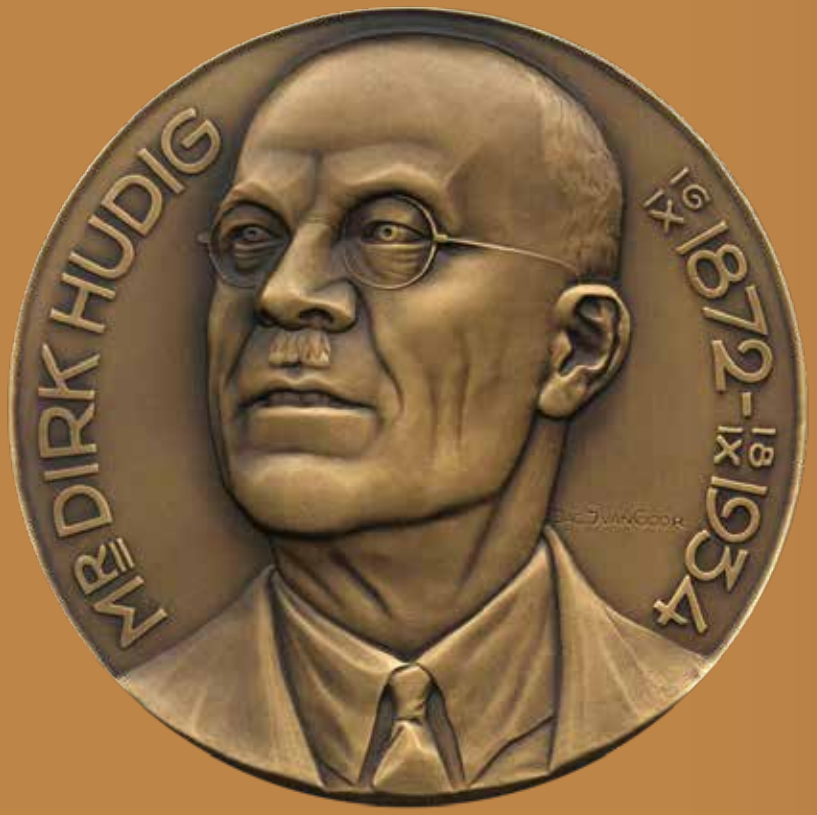

Over de Hudig-penning

In 1935 werd de Hudig-penning ingesteld ter nagedachtenis aan één der voormannen van de Volkshuisvesting en Stedebouw in Nederland: de progressieve liberaal mr. Dirk Hudig.

De Hudig-stichting is verantwoordelijk voor de uitreiking van deze penning. Volgens de statuten telt het Hudig-bestuur maximaal zeven leden, te benoemen door het bestuur van Platform31. Volgens dezelfde statuten heeft de stichting de volgende doelstelling: "de belangen van de Volkshuisvesting en van de Stedebouw in Nederland bevorderen." Door het periodiek uitreiken van een Hudig-penning aan een persoon die zich op het gebied van de Volkshuisvesting of Stedebouw op bijzondere wijze verdienstelijk heeft gemaakt.

De huidige samenstelling van het bestuur van de Hudig-stichting is als volgt:

Riek Bakker
stedebouwkundige

Guido Derks
planoloog

Hamit Karakus
directeur Platform31

Joost Schrijnen
stedebouwkundige

Friso de Zeeuw
adviseur gebiedsontwikkeling

Eerdere penningen

In het verleden werd de Hudig-penning uitgereikt aan:

1939
mr. J. Kruseman
'Wachter der Woningwet'

1951
ir. L.S.P. Scheffer
vooraanstaand bestuurder van de International Federation for Housing and Planning

1951
ir. W. Van Tijen
architect

1956
jhr. M.J.J. de Jonge van Ellemeet
voorzitter van Het Instituut

1961
ir. C. van Traa
de man van de wederopbouw van Rotterdam

1966
mr. J. Vink
directeur-Generaal Ruimtelijke Ordening

1972
drs. H. van der Weijde
directeur-secretaris van Het Instituut

1978
mw. mr. Chr. A. de Ruijter-de Zeeuw
oud-gedeputeerde van Zuid-Holland en voorzitter van de Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening

1987
drs. Jan G. van der Ploeg (postuum)
wethouder stadsvernieuwing Rotterdam

1992
drs. R.J. de Wit
wethouder stadsontwikkeling Amsterdam
en Commissaris van de Koningin Noord-Holland

2002
prof.dr.mr. J. Witsen
directeur-Generaal Ruimtelijke Ordening, vice-voorzitter van het Nirov en voorzitter Europlan

2007
Prof. ir. H.E. (Riek) Bakker
stedebouwkundige

2010
prof.dr.ir. Hugo Priemus
hoogleraar Volkshuisvesting en hoogleraar Systeeminnovatie Ruimtelijke Ontwikkeling en directeur en oprichter OTB (nu: Onderzoek voor de gebouwde omgeving)

Uitgave:
Platform31
Den Haag, oktober 2018

Postbus 30833, 2500 GV Den Haag
www.platform31.nl

Kennis- en netwerkorganisatie Platform31 ziet de trends in stad en regio. We verbinden beleid, praktijk en wetenschap rondom actuele vraagstukken en komen tot een aanpak waarmee bestuurders, beleidsmakers en uitvoerders direct aan de slag kunnen. De oplossingen houden we niet voor onszelf: iedereen profiteert mee van de resultaten.

Hoewel grote zorgvuldigheid is betracht bij het samenstellen van deze publicatie, aanvaarden Platform31 en de betrokkenen geen enkele aansprakelijkheid uit welke hoofde dan ook voor het gebruik van de in deze publicatie vermelde gegevens. Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt mits de bron wordt vermeld.